

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А.С.МАКАРЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом СумДПУ імені А.С.Макаренка
№ 420 від 30 вересня 2019 року
Ректор _____ Ю.О.Ляпной

**ПОРЯДОК
ВИЗНАННЯ У СУМСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ імені А.С.МАКАРЕНКА
СТУПЕНІВ ОСВІТИ, ЗДОБУТИХ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
ІНШИХ ДЕРЖАВ**

УХВАЛЕНО

рішенням вченої ради університету
протокол № 2 від 30 вересня 2019 року

Суми 2019

I. Загальні положення

1.1. Цим Порядком встановлено процедуру визнання Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка (далі – Університет) документів, що містять інформацію про набуття їх власником певного освітнього чи освітньо-професійного ступеня, фахову спеціалізацію або професійну перепідготовку, а також про пройдені періоди навчання в іноземних вищих навчальних закладах (далі – Документи).

1.2. Порядок визнання у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка ступенів освіти, здобутих у навчальних закладах інших держав (далі – Порядок) розроблено відповідно до Конституції України, Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабон, 11 квітня 1997 року), яка є чинною на території України з 3 грудня 1999 року; Конвенції про визнання учбових курсів, дипломів про вищу освіту та учбових ступенів у державах регіону Європи (Париж, 21 грудня 1979 р.), яка є чинною на території України з 11 січня 1982 року; Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (Гаага, 5 жовтня 1961 р.), до якої Україна приєдналась 10 січня 2002 року; міжнародних двосторонніх угод про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту та вчені звання, Угоди про співробітництво в галузі освіти (Ташкент, 15 травня 1992 р.); Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту» від 05.05.2015 № 504 та інших чинних нормативно-правових актів України, Статуту Університету.

1.3. Терміни в цьому Порядку вживаються в такому значенні:

- *академічні права* - право власника Документа на продовження навчання, що надається власнику Документа в країні походження Документа;
- *кваліфікація* - офіційний результат оцінювання і підтвердження, який отримано, коли освітня установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про освіту (освітнім документом);
- *освітня установа* - заклад освіти іншої країни, який присуджує ступені вищої освіти та видає документи про освіту і періоди навчання;
- *перевірка автентичності* - процес, за допомогою якого компетентний орган встановлює автентичність документів з метою пересвідчення в тому, що вони є дійсними (не підроблені, не змінені);
- *період навчання* - будь-яка частина освітньої програми з вищої освіти, оцінена і документально підтверджена, яка, не становлячи повного курсу навчання за програмою, є істотним здобутком знань чи навичок;

- *програма з вищої освіти* - курс навчання, визнаний Університетом, що належить до системи вищої освіти іншої країни, після закінчення якого слухачу присуджується відповідний ступінь вищої освіти (далі - Програма);
- *процедура визнання* - формальне підтвердження Університетом якості іноземної освітньої кваліфікації для цілей доступу до навчання та/або здійснення професійної діяльності;
- *професійні права* - право власника іноземного документа про освіту (освітнього документа) на здійснення професійної діяльності, що надається власнику Документа в країні походження документа.

1.4. Рішенням Вченої ради Університету про визнання підтверджується право власника Документа на зарахування на навчання та/або на посаду наукового чи науково-педагогічного працівника до Університету, про що видається свідоцтво про визнання іноземного документа про освіту (далі - Свідоцтво).

1.5. Строк надання Заявнику Свідоцтва про визнання Документа не може перевищувати 45 календарних днів з дня надходження усіх документів та інформації, необхідних для здійснення процедури визнання.

1.6. Для здійснення процедури визнання в Університеті утворюється Комісія Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка з визнання іноземних документів про освіту, виданих навчальними закладами інших держав (далі - Комісія), яка діє на підставі положення.

1.7. Документи, що не потребують процедури визнання:

- документи про освіту громадян колишнього СРСР, видані до 15 травня 1992 року (на підставі Угоди про співробітництво в галузі освіти (Ташкент, 1992));
- документи, видані особам, за підсумками навчання до початку 1992/1993 навчального року в освітніх установах держав колишнього СРСР.

1.8. Інформація про процедуру визнання розміщується на сайті Університету.

II. Порядок подання документів для здійснення процедури визнання

2.1. Процедура визнання здійснюється за заявою особи, поданої до Комісії, яка створюється наказом ректора Університету. Заявником може бути власник Документа або інша особа, яка представляє його інтереси з питань процедури визнання; для неповнолітніх осіб заявником можуть бути їх законні представники (далі - Заявник). Заява заповнюється українською мовою, чітко, розбірливо, без виправлень та підписується заявником. Форма заяви на здійснення процедури визнання Документа додається (Додаток №1).

2.2. Разом з заявою на здійснення процедури визнання Заявник подає до Комісії наступні документи:

- засвідчену в установленому законодавством порядку копію з оригіналу Документа з нотаріально засвідченим письмовим перекладом українською мовою (за необхідності - пред'явлення оригіналу Документа);
- засвідчену в установленому законодавством порядку копію з оригіналу додатка до Документа та/або інших документів, які містять інформацію про зміст навчальної програми з нотаріально засвідченим письмовим перекладом українською мовою (за необхідності - пред'явлення оригіналів);

У разі якщо додаток до Документа виданий російською мовою, його переклад не вимагається, а надається лише засвідчена в установленому законодавством порядку копія цього Документа.

Визначені у пункті 2.2 документи, мають бути засвідчені в країні їх походження у спосіб, який офіційно застосовується у цій країні (для країн – учасниць Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (Гаага, 1961), - проставлення штампа «Apostille»).

Документи, видані в країнах, з якими Україна має дво- чи багатосторонні договори, що містять положення про визнання документів без додаткового засвідчення, не потребують обов'язкового засвідчення штампом «Apostille». Засвідчення штампом «Apostille» рекомендується для прискорення процедури визнання.

У разі якщо Документ не засвідчений в країні його видачі у спосіб, який офіційно застосовується в цій країні, або якщо засвідчення не підтверджує його автентичності, Комісія вживає заходів щодо підтвердження автентичності такого Документа;

- копії документів про попередню (середню, професійну або вищу) освіту за наявності такої освіти (за необхідності);
- копії документів, що засвідчують особу Заявника та власника, якщо власник не є Заявником (за необхідності - з перекладами українською мовою);
- копію документа про зміну прізвища власника іноземного документа про освіту (у разі необхідності);
- заяву (згоду) на перевірку персональних даних, яка підписується власником Документа де заява заповнюється англійською мовою. Якщо Документ отримано в країні, де вживається російська мова, заява заповнюється російською мовою;
- заяву (згоду) на обробку персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» з вимогою, що верхня частина цієї заяви заповнюється та підписується власником Документа, нижня - Заявником.

Якщо Заявником виступає особисто власник Документа, то заповнюється лише верхня частина заяви;

- документ про оплату послуги з визнання або копію документа, що підтверджує право на звільнення від оплати;
- засвідчений у встановленому порядку документ, що підтверджує повноваження Заявника, якщо Заява подається особою, що представляє інтереси власника Документа.

2.3. Заявник має право надати також інші документи, що підтверджують освіту та/або кваліфікацію власника, документи про допуск до професійної діяльності, практичний досвід (за необхідності - з перекладом українською мовою).

2.4. Заявник може подати до Комісії документи, зазначені у підпунктах 2.2 цього пункту, в електронному вигляді у форматі цифрових зображень. Комісія у разі необхідності має право перевірити відповідність цифрових зображень оригіналам та/або копіям з перекладами документів.

2.5. Секретар Комісії веде облік заяв на здійснення процедури визнання і одночасно складає опис поданих разом із заявою документів.

2.6. Якщо документи надані Заявником не в повному обсязі та/або неправильно оформлені, Комісія може повернути документи протягом 10 робочих днів з дня реєстрації заяви, про що повідомляється Заявнику із зазначенням недоліків, які необхідно усунути.

III. Процедура визнання

3.1. Процедура визнання Документа з метою продовження навчання здійснюється Комісією до початку другого семестру першого року навчання власника Документа.

3.2. Процедура визнання Документа, окрім випадків, зазначених у пункті 3.3 розділу III цього Порядку, складається з:

- перевірки автентичності Документа та додатка до нього;
- підтвердження статусу освітньої установи та/або Програми, за результатами якої виданий Документ;
- оцінки кваліфікації або періоду навчання, зазначеної(го) в Документі, та встановлення еквівалентності освітньому або освітньо-професійному ступеню в Україні, академічних та/або професійних прав.

3.3. Процедура визнання Документів, виданих освітніми установами, що входять до академічного рейтингу університетів світу – Academic Ranking of World Universities (ARWU) або відповідно до цього рейтингу за викладанням з окремих дисциплін (відповідно до року завершення навчання/присвоєння ступеня) складається з:

- перевірки автентичності Документа та додатка до нього;
- оцінки кваліфікації за Документом та встановлення еквівалентності.

3.4. Перевірка автентичності здійснюється одним із таких способів:

- перевірка наявності штампа «Apostille», якщо у країні походження Документа він підтверджує автентичність документа, та перевірка реквізитів апостиля у відповідному реєстрі у разі наявності;
- перевірка у реєстрі документів про освіту, якщо такий реєстр запроваджено країною походження Документа або освітньою установою, що його видала;
- направлення запиту щодо додаткових відомостей про автентичність видачі поданих документів до відповідних офіційних органів та/або освітніх установ інших держав. Якщо в країні походження Документа офіційно затверджений стандарт оформлення документів про освіту, здійснюється аналіз на відповідність такому стандарту поданого Документа.

3.5. Перевірка статусу освітньої установи та/або Програми, за результатами якої виданий Документ, здійснюється з метою підтвердження офіційного визнання (акредитації тощо) освітньої установи та/або Програми в системі освіти держави, в якій функціонує ця установа.

Якщо Документ (або додаток до нього) виданий філією освітньої установи, має бути підтверджено офіційне визнання цієї філії в системі освіти держави, на території якої провадиться освітня діяльність цієї філії, якщо це визначено законодавством цієї держави.

Перевірка статусу освітньої установи та/або Програми має бути здійснена одним із таких способів:

- перевірка в національних офіційних джерелах: реєстрах органів акредитації/забезпечення якості освіти, міністерств освіти, асоціацій агенцій з акредитацій/забезпечення якості освіти, офіційних національних публікаціях про освітню систему;
- перевірка в міжнародних офіційних джерелах (веб-сайтах визнаних міжнародних організацій, веб-сайтах мереж оцінювачів дипломів);
- направлення запиту до відповідних уповноважених органів та/або освітніх установ інших держав щодо статусу освітньої установи та Програми.

3.6. Оцінка кваліфікації та встановлення еквівалентності здійснюється одним із таких способів:

- для Документів, виданих освітніми установами, що входять до академічного рейтингу університетів світу - AcademicRankingofWorldUniversities (ARWU), а також для документів, виданих в країнах, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), та інших країн, які затвердили національні рамки кваліфікацій, шляхом співставлення міжнародних та національних рамок кваліфікацій;

- для Документів, виданих у країнах, з якими Україною укладено міжнародні договори, що регулюють питання визнання та еквівалентності документів про освіту, - на підставі положень відповідного міжнародного договору;

- для Документів, виданих в інших країнах, або якщо міжнародний договір між Україною і країною походження Документа не визначає еквівалентність освітніх, освітньо-професійних ступенів, що присвоюються в країнах - учасницях договору, встановлення еквівалентності кваліфікації, зазначеної в Документі, відповідному освітньому чи освітньо-професійному ступеню вищої освіти України здійснюється шляхом порівняльного аналізу змісту навчальної програми (плану), за якою (яким) видано такий документ, зі змістом навчальної програми (плану) відповідного або суміжного напрямку (спеціальності) в Україні (далі - Порівняльний аналіз);

- якщо зміст навчальної програми, за якою був виданий Документ, є аналогічним з навчальною програмою документів іншого власника, щодо якого компетентним органом було прийнято рішення про визнання, встановлення відповідного освітнього чи освітньо-професійного ступеня вищої освіти, що може бути визнаний, проводиться на підставі Порівняльного аналізу аналогічної навчальної програми, кваліфікація за якою була визнана раніше.

3.7. Якщо поданий на процедуру визнання Документ підпадає під дію міжнародного договору, оцінка кваліфікації та встановлення еквівалентності включає в себе перевірку відповідності наданого освітнього документа вимогам, що зазначені у відповідному міжнародному договорі.

Наявність міжнародного договору між Україною та державою, освітньою установою якої видано Документ, не скасовує необхідності отримання офіційного рішення компетентного органу про визнання Документа.

3.8. Порівняльний аналіз має врахувати:

- ступінь, що присвоюється Документом, та його місце в національній системі освіти на дату видачі Документа;

- зміст та обсяг Програми (очікувані результати навчання за академічною (навчальною) програмою, обсяг кредитів або академічних годин за фахово необхідними дисциплінами чи інші критерії);

- якість Програми чи освітньої установи, що надала кваліфікацію;

- профіль Програми або освітньої установи, що надала кваліфікацію;

- академічні та/або професійні права, які надаються Документом.

3.9. Комісія визначає обсяг відмінностей в академічних (навчальних) програмах в Україні та в країні походження Документа, допустимий для:

- прийняття рішення про визнання;

- прийняття рішення про визнання після усунення відмінностей власником Документа;

- встановлення суттєвих відмінностей за змістом та/або обсягом у навчальних програмах, що унеможлиблює прийняття рішення про визнання.

3.10. У разі якщо Порівняльним аналізом визначено відмінності в академічних (навчальних) програмах в Україні та в країні походження Документа за змістом та обсягом, без усунення яких визнання кваліфікації власника неможливе, йому може бути запропоновано проходження додаткового навчання та/або тестування на компетентність.

3.11. Додаткове навчання, проходження тестів на компетентність, проходження практики, захист курсових, дипломних робіт або проектів, співбесіди, підготовчі курси для компенсації відмінностей в академічних (навчальних) програмах з метою визнання Документа в Україні здійснюються власником документів в Університеті за відповідними Програмами.

3.12. Дані, отримані під час перевірки автентичності, підтвердження статусу освітньої установи та/або Програми, оцінки кваліфікації і встановлення еквівалентності, є підставою для прийняття Вченою радою Університету рішення, що оформлюється Комісією висновком про результати процедури визнання документів про освіту, виданих освітніми установами інших держав (далі - Висновок).

3.13. Комісія у разі необхідності може звернутися до національного інформаційного центру академічної мобільності для надання рекомендацій щодо процедури визнання, а саме:

- надання роз'яснень, консультацій та рекомендацій з визнання Документів;
 - проведення перевірки автентичності Документів;
 - підтвердження статусу освітньої установи та (або) Програми;
 - встановлення еквівалентності кваліфікацій, присвоєних згідно з Документами;
 - визначення рівноцінності академічних та/або професійних прав.
- Рекомендації національного інформаційного центру академічної мобільності оформлюються відповідним висновком.

IV. Прийняття рішення

4.1. Ступені вищої освіти, присуджені освітніми установами, мають визнаватися Вченою радою Університету, якщо немає суттєвої різниці між іноземною кваліфікацією, визнання якої запитує Заявник, та відповідною кваліфікацією в Україні, за винятком випадків, зазначених у пункті 4.2 цього розділу. Вчена рада Університету на підставі Висновку приймає одне з таких рішень, яке оформлюється в установленому законодавством порядку: про визнання Документа, на підставі якого Заявнику видається Свідоцтво; про відмову у визнанні поданого Документа, про що Заявнику направляється відповідне повідомлення із зазначенням підстав прийняття такого рішення.

4.2. Рішення про відмову у визнанні поданого Документа приймається у разі, якщо:

- документи видані освітніми установами, які не є офіційно визнаними в системі освіти держави, в якій вони функціонують;
- документи видані філіями освітніх установ, якщо такі філії не є офіційно визнаними в системі освіти держави, на території якої вони провадять освітню діяльність цієї філії, якщо це передбачено законодавством іноземної країни;
- документи не містять інформації про здобуття їх власником ступеня вищої освіти, фахову спеціалізацію або професійну перепідготовку, а також про періоди навчання, за якими йому надаються академічні та/або професійні права (продовження навчання та/або працевлаштування за фахом);
- документи неправомірно видані освітньою установою іншої держави;
- документи не є автентичними;
- документи видані за результатами навчання за період, що становить менше ніж один академічний рік навчання;
- документи видані за результатами навчання, під час якого загальна набрана кількість навчальних кредитів становить менше ніж 30 кредитів Європейської кредитної транспортно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або їх еквіваленту кількість академічних годин);
- документи не відповідають офіційно затвердженому стандарту оформлення документів про освіту, якщо такий стандарт прийнятий у державі, в якій функціонує освітня установа;
- документи видані в результаті навчання за Програмою, яка не може бути співвіднесена з жодним ступенем вищої освіти, фаховою спеціалізацією, напрямом підготовки (спеціальності, кваліфікації) системи освіти України;
- документи не визнаються в державі, якій належить освітня установа;
- документи не містять повної інформації щодо змісту навчальної програми, що унеможлиблює встановлення еквівалентності присвоєних за цими документами ступеню вищої освіти, фахової спеціалізації або професійної перепідготовки у системі освіти України;
- встановлено, що документ про освіту одержаний на підставі не автентичного документа про попередню освіту;
- встановлено, що документ про освіту одержаний на підставі документа про попередню освіту, який не надавав його власнику відповідних академічних прав (якщо інше не передбачено законодавством країни походження документа про освіту).

4.3. Свідоцтво складається друкованим способом українською мовою, а в разі необхідності - додатково іншою мовою.

4.4. Свідоцтво дійсне разом з оригіналом Документа та діє безстроково.

4.5. Університет у разі зарахування на навчання власника Документа, що отримав Свідоцтво про визнання МОН, має право переглянути результати

процедури визнання, але виключно в бік більш сприятливих результатів для власника. У такому разі Університет проводить власний аналіз з урахуванням рішення МОН та вимог вищого навчального закладу до певної Програми і навичок власника Документа та приймає остаточне рішення про визнання.

V. Визнання кваліфікацій біженців та осіб, прирівняних до них

5.1. Біженці та особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту, мають право на визнання кваліфікації Університетом без наявності повного пакета документів, зазначеного в пункті 2.2 розділу II цього Порядку.

5.2. Підставою для початку процедури визнання без наявності повного пакета документів є посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист.

5.3. Для проведення процедури визнання біженці та особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту, надають наявні у них освітні документи, у тому числі не зазначені у пункті 2.2 розділу II цього Порядку, такі як: копії документів про освіту або періоди навчання, студентський квиток, академічну відомість, залікову книжку, опис курсів, документи про неформальне та неофіційне навчання або інші документи, що можуть підтвердити факт навчання та/або здобуття кваліфікації; а також наявні документи про досвід роботи, такі як: свідоцтво про досвід роботи, трудовий договір, трудову книжку, довідки з місць роботи або інші документи, які можуть свідчити про відповідну кваліфікацію.

5.4. У разі недостатньої інформації процедура визнання іноземних освітніх документів біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, може включати спеціально організовані Університетом екзамени, тестування, співбесіди.

VI. Облік Свідоцтв про визнання

6.1. Свідоцтва мають бути зареєстровані секретарем Комісії в електронному журналі України іноземних освітніх документів МОН (далі - електронний облік).

6.2. Для реєстрації Свідоцтва секретар Комісії заповнює в електронній формі проект Свідоцтва та додає електронні копії:

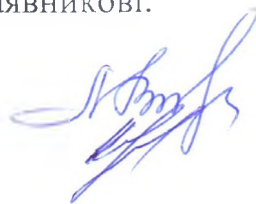
- Документа;
- Додатка до Документа та/або іншого документа, в якому міститься інформація про зміст та тривалість навчальної програми, а також успішність з навчальних дисциплін;
- Висновку.

Документ та додаток до нього подаються разом із засвідченими в установленому порядку перекладами, окрім документів англійською та російською мовами.

6.3. Після занесення необхідної інформації до електронного обліку автоматично генеруються реєстраційний номер Свідоцтва та електронна версія Свідоцтва, яке

оформлюється у друкованому вигляді.
Оригінал Свідоцтва видається Заявникові.

Перший проректор
Провідний юрисконсульт

Л.В. Пшенична
В.М. Черкашин

Ректору СумДПУ імені А.С. Макаренка
проф. Лянному Ю.О.

ПІП заявника, власника документа

Адреса, паспортні дані, телефон

Заява

Прошу здійснити процедуру визнання документа про освіту (назва документа, серія, номер, дата видачі), виданий на ім'я _____

(прізвище, ім'я, по батькові власника)

документа українською мовою відповідно до нотаріального перекладу

запису в документі про освіту)

Навчання здійснювалося за формою наступною навчання

(денною/заочною/вечірньою/дистанційною/екстернатною тощо)

у роки: _____, на території
країни _____, за адресою : _____

(вказати повну поштову адресу навчального закладу)

Телефон навчального закладу, ФАКС

E-MAIL (навчального закладу) САЙТ

Підтверджую, що надані мною документи про освіту є автентичними і отримані в установленому порядку.

Процедура визнання необхідна для _____.

(вказати мету)

Рішення про визнання прошу надати мені особисто.

_____ 20__ рік

Підпис

Прізвище

Перелік документів

№ п/п	Назва документів, що подаються	Дата